63ste Jaargang No. 5209 — DAGBLAD — Donderdag 11 September 1947

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks behalve s Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2.50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2.50 gld.; en het buitenland 3 gld

REDACTIE: Adres: Consciëntiesteeg 27. Tel 1858 P bus 5 Willemstad

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 60, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38

Bevin vraagt Leen- en Pachtwet

Enorme landbouwstaking in Italie

Mijnstaking in Engeland opgeheven

Relletjes in Egypte

Gromyko beschuldigt de Verenigde Staten

VOORSTEL VOOR LEEN-EN PACHTWET.

De Minister van Buitenlandse Zaken Ernest Bevin suggereerde het idee, dat de Verenigde Staten de onder de oorlog bestaande Leen- en Pachtwet weder zouden doen herleven om de huishoudingen der Europese landen van de ondergang te redden. Dit zou dan moeten geschieden als de Verenigde Staten er niet voor voelen het goud van fort Knox opnieuw te verdelen.

Bevin zeide dit in een toespraak tot leden von het Noordamerikaanse legioen, die op het ogenblik Engeland bezoeken. Het kan mij niet schelen, aldus Bevin of het is de Leen- of Pachtwet of de herverdeling van het goud in fort Knox, maar weest er zeker van, we kunnen geen oplossing in de wereld krijgen als wij niet eerst de economische toestanden weten op te lossen (Londen, (AP) 10.9).

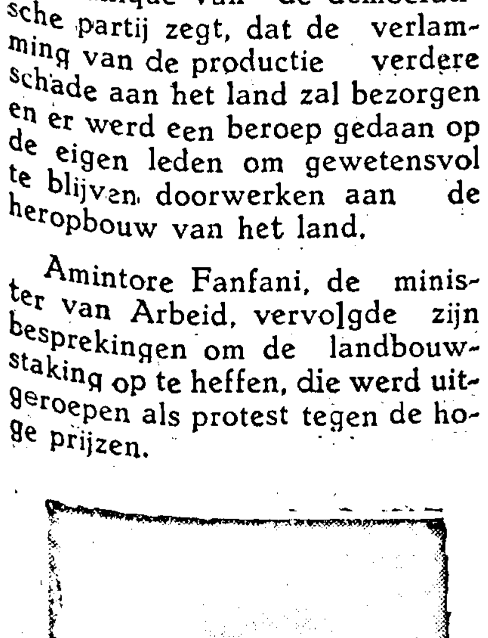
DE LANDBOUWSTAKING TE ROME.

De stakingen in de landbouwgebieden van Italië spreiden zich steeds verder uit en de schade wordt door de pers op milliarden liren geschat. De linksen worden ervan beschuldigd deze staking te organiseren.

Het directoraat van de Christelijk Democratische Partij keerde een communiqué goed, waarin de linkse partijen er van beschuldigd worden, dat zij de stakingen organiseren om het land uit te mergelen en te verzwakken met het doel de regering door openbare demonstraties om ver te werpen in plaats van dit te doen op een democratische manier.,

De staking van naar schatting een millioen landbouwarbeiders in Noord Italië bedreigt de oogst van belangrijke voedselgewassen. Ondertussen is dit reeds de derde dag van de staking. Het communiqué van de democratische partij zegt, dat de verlamming van de productie verdere schade aan het land zal bezorgen en er werd een beroep gedaan op de eigen leden om gewetensvol te blijven doorwerken aan de heropbouw van het land.

Amintore Fanfani, de minister van Arbeid, vervolgde zijn besprekingen om de landbouwstaking op te heffen, die werd uitgeroepen als protest tegen de hoge prijzen.

ALCIDE DE GASPERI

Minister-president Alcide de Gasperi zeide, dat hij waarschijnlijk de motie zal beantwoorden, die de pro-communistische socialistische leider Pietro Nenni gisteren stelde. Nenni stelde voor bij de openingszitting van de constituerende vergadering een vertrouwingsstemming over de regering te houden. De Gasperi voegde er echter aan toe, dat de motie waarschijnlijk wachten moet totdat Luigi Cinaudi, den waarnemend minister-president en minister van de begroting, teruggekeerd is uit Londen. Deze neemt in Londen deel aan de besprekingen van het monetaire fonds (Rome, (AP) 10.9).

DE EGYPTISCHE QUAESTIE.

China stede voor in de Veiligheidsraad, dat Engeland en Egypte directe onderhandelingen zullen aanknopen in een poging het verschil op te lossen van de aanwezigheid der Britse troepen in Egypte en in de Soedan, alhoewel het gevolg van China's compromisvoorstel gelijk zal zijn aan dat van Brazilië, dat reeds door de Raad verworpen is. Het voorwoord van het voorstel is in een zeer verzoenende taal geschreven met het doel voldoende steun ter goedkeuring te erlangen. Na verscheidene dagen te voren onderhandeld te hebben met vertegenwoordigers van Egypte en Engeland als wel met leden van de Raad diende T. S. Tsiang het voorstel in. Het Chinese voorstel voorziet er in, dat de onderhandelingen direct zullen beginnen en vervolgens dat de Raad op de hoogte wordt gehouden van de ontwikkeling der onderhandelingen voor 1 Januari van het volgend jaar.

Nadat Tsiang gesproken had, gaf voorzitter Gromyko het woord aan Nokarshi Pasha van Egypte. Pasha zeide, dat niemand twijfelt aan de ernst van den Chinesen vertegenwoordiger om een oplossing te vinden, maar hij voegde er aan toe zo lang als de Britse troepen op Egyptisch grondgebied blijven, zie ik geen enkele mogelijkheid van vruchtbare onderhandelingen.

De Syrische vertegenwoordiger El Khoury stelde voor, dat Engeland haar bereidwilligheid zou verklaren om de troepen terug te trekken zonder daardoor aangespoord te worden door de Veiligheidsraad. Hij zeide, dat het voortgezet verblijf der troepen de onderhandelingen zou beïnvloeden.

Cadogan van Engeland ontkende, dat het verblijf der troepen den Britten een voordeel gaven bij de onderhandelingen. Iedere krachtsbijzetting kan toch onmiddellijk gerapporteerd worden aan de Veiligheidsraad. Cadogan zeide, dat de Britten het voorstel in de huidige vorm niet konden aanvaarden en hij stelde voor om eenvoudig de beide weglating van het terugtrekken der troepen.

Andrei Gromyko zeide, dat er weinig verschil bestond tussen het Chinese en het Braziliaanse vorstel, dat twee weken geleden werd afgestemd. Hij zeide, dat het Chinese voorstel te zwak was en ongeschikt om een juiste oplossing te brengen. Gromyko besloot met te zeggen, dat hij de eis van Egypte voor de evacuatie der troepen gerechtvaardigd vindt (Lake Success, (AP) 10.9).

EGYPTENAREN REBELLEREN.

Een Egyptische menigte trachtte het Britse consulaat in brand te steken en vernielde het standbeeld van Ferdinand de Lesseps, den Franse ingenieur, die het Suez kanaal bouwde. Het was een hevige uitbarsting van de volkswoede over het falen van de Veiligheidsraad om de Britse troepen te bevel... Egypte te verlaten.

De demonstraties hadden plaats in Port Saïd, in de door de Britten bezette kanaalzone en in de kuststad Alexandrië. Caïro was op het ogenblik over het algemeen kalm. Zodra de beslissing van de Veiligheidsraad bekend was, begonnen de betogers door de stad trekken roepende: weg met de Veiligheidsraad, weg met Engeland en lang leve Egypte en de Soedan.

Ook werd geroepen lang leve Rusland, Syrië en Polen.

De Egyptische politie belette de menigte te Port Saïd om het Britse Consulaat in brand te steken. De demonstranten trokken toen naar het Britse kamp in de Kitchenerstraat, maar de politie zette de gehele omgeving af en verhinderde een mogelijk gevecht.

Het standbeeld van De Lesseps, dat in een straat staat, die naar hem genoemd is, werd door de betogers neergehaald, terwijl zij riepen: weg met imperialistisch Frankrijk. Ook werd geroepen tegen Bevin en sir Alexander Cadogan, de Britse vertegenwoordiger in de Veiligheidsraad. De versterkte politie werd toen handgemeen met het volk.

Te Alexandrië werden vele politie-agenten en demonstranten naar het hospitaal gebracht nadat de politie trachtte 4000 arbeiders van de Nationale Katoenfabrieken te verspreiden. Deze arbeiders gingen in staking om te protesteren tegen het falen van de Veiligheidsraad om op te treden in de Egyptische quaestie.

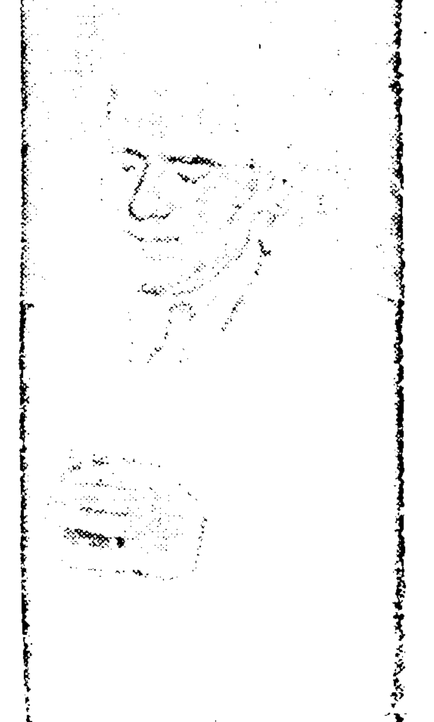
De kranten in Egypte schreven, dat een gedeeltelijk succes behaald werd, toen de Veiligheidsraad de Britse eis om de geldigheid van het Engels-Egyptische verdrag van 1936 te bevestigen, verwierp. In dit verdrag werd den Britten het recht gegeven op Egyptisch grondgebied te verblijven.

Hafen Ramadan Pasha, de leider van de Nationale Partij, schreef in zijn blad, dat de Veiligheidsraad geen beslissing velde ten gunste van Engeland en voegde er aan toe, dat de oplossing van de Egyptische zaak nog steeds in handen ligt van het Egyptische volk en de regering (Caïro, (AP) 10.9).

RUSLAND OVER DE ATOOMCONTROLE.

Andrei Gromyko beschuldigde de Verenigde Staten ervan, dat zij al het mogelijke doen om de pogingen tot het bereiken van een overeenkomst voor de internationale atomaire controle te onderwijzen.

Dit was de felste aanval die hij deed op de Verenigde Staten in de commissie van de atomaire energie der Verenigde Landen. De Sovjetvertegenwoordiger zeide, dat de schoon klinkende phrasen der Verenigde Staten om de atoomenergie te controleren voor het behoud van de vrede, tegengesproken worden door zijn daden. Het is nu ongeveer de tijd om de ontwerpers van de Noordamerikaanse voorstellen recht in het gezicht te zeggen, dat hun verklaringen helemaal niet kloppen met hun daden.

ANDREI GROMYKO

De commissie kwam bijeen om te beraadslagen over het tweede rapport, dat door de Veiligheidsraad op 10 Maart gevraagd werd. Het rapport bevat de beginselen voor het scheppen en het laten werken van een internationale atomai energie controle systeem. Een meerderheid van 10 landen uit de commissie van 12 was het met dit rapport eens.

Alleen Rusland en Polen wilden zich niet met de meerderheid verenigen.

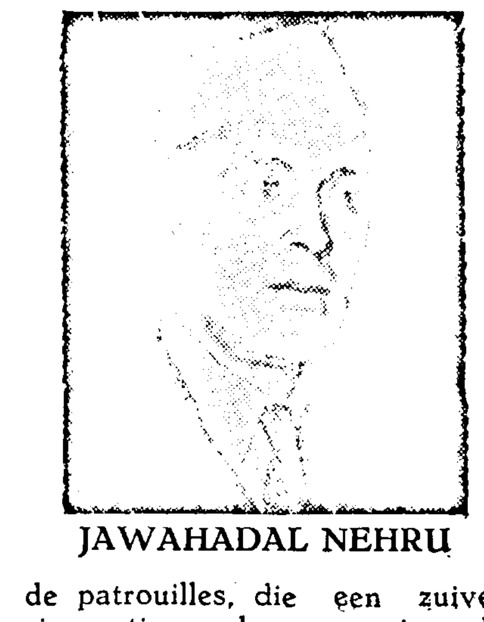
Gromyko beschuldigde de Verenigde Staten er opnieuw van, dat zij bezig zijn voor zichzelf over de hegehele wereld een monopolie te vestigen van de atoomenergie. De Verenigde Staten trachten met geweld haar voorstellen aan de anderen landen op te dringen en zulke pogingen zijn verderfelijk. Gromyko viel de ongebreidelde pogingen van de expansionisten aan, die hun positie wensen te versterken ten koste van de andere landen. Hij vervolgde het voorstel in het tweede rapport berust op geen enkele realiteit en bevat alleen een abstract schema. Gromyko sprak na den voorzitter van de commissie den Canadesen generaal A. G. L. McNaughton, die zeide, dat Canada voor het document zou stemmen. Mc Naughton verklaarde, dat Canada het rapport beschouwt als een essentiële grondslag voor het werk van een internationaal atomair controle ogentschap. (Lake Success, (AP) 10.9).

DE BESCHULDIGINGEN ZIJN VALS.

Frederick Osborn, de vertegenwoordiger der Verenigde Staten in de atoom-commissie, noemde in een verklaring aan de pers de beschuldigingen van Gromyko vals. Gromyko had beweerd, dat de Verenigde Staten alle pogingen om tot een overeenkomst te geraken van de atoomcontrole onderwijzen. Morgen zal de commissie weder bijeenkomen ter behandeling van het tweede atoomrapport (Lake Success, (AP) 10.9).

OPROER IN DELHI.

G. Milton Kelly seint uit New Delhi dat de troepen aan het vechten zijn met de oproerlingen in Delhi, die in de afgelopen week 1000 doden op hun geweten hebben. Dit wordt gedaan volgens een overeenkomst met Minister-President Jawaharlal Nehru, om actie te voeren op „basis van oorlog". Een militair woordvoerder wist te vertellen dat de opstand onderdrukt is. Een hoge militaire zegsman verklaarde, dat het voor het eerst is in vier dagen, dat de troepen een offensief zijn begonnen tegen de opstandelingen. Soldaten en politieagenten van het nieuwe dominion India sloten zich aan bij de patrouilles, die een zuiveringsactie ondernemen in de kampen waar men meent dat de opstandelingen die zoveel schade hebben aangebracht zich schuil houden. De patrouilles vonden een der kampen geheel verlaten.

JAWAHADAL NEHRU

De gevechten tussen de troepen en de oproerlingen zowel als tussen Hindu Sikh en de Moslims groepen, vinden de gehele dag plaats. Er zijn nog geen officiële getallen der gewonden, doch op één plaats vond men 30 lijken op elkaar (New Delhi, (AP)

het nieuws van vandaag

Weg met de Yankees, weg met Engeland en weg met het Franse imperialisme zijn de kreten, die gisteren in verschillende landen weerklonken. De Egyptenaren worden steeds woedender op de Veiligheidsraad, die er niet in slaagt de Britse troepen uit Egypte te wijzen. Rusland spint zijde bij deze toestand, want het was er steeds voor, dat de troepen zouden worden teruggeroepen. De Egyptenaren riepen dan ook luide 'leve Rusland'. Ferdinand de Lesseps, die werkelijk met het hele geval niets te maken heeft, werd — zijn standbeeld althans—omvergehaald. Hoe de toestand zich zal ontwikkelen is niet te voorzien. De hartstochten schijnen op uitbarsten te staan.

In Colombia is er ook al onrust, maar van minder ernstige aard. De Verenigde Staten stuurden een nota aan de Columbiaanse regering, waarin gevraagd werd naar de voorrechten, die verleend werden aan de Groot Columbiaanse koopvaardijvloot. Deze vraag alleen was al voldoende om de gemoederen der Columbianen te verontrusten. ...

Ze demonstreerden en riepen: Weg met de Yankees.

Het feit is, dat de Groot Columbiaanse koopvaardijvloot het alleenrecht heeft van het koffievervoer en bovendien is vrijgesteld van sommige belastingen, die andere scheepvaartmaatschappijen wel moeten betalen. De Noordamerikaanse vraag, veronderstelt men, is het begin van een actie om te zorgen, dat ook de Noordamerikaanse scheepvaartmaatschappijen gelijk gesteld worden met deze maatschappij. Onder Groot Columbia verstaat men de combinatie Colombia, Venezuela en Ecuador.

In Griekenland werd de bloedige strijd hervat en in Italië wordt een onbloedige strijd gestreden tussen de rechtsen en de linksen. Een millioen landbouwarbeiders staken en brengen de hopeloze economische toestand nog erger in de war. De Gasperi zeide, dat de communisten trachten op deze ondemocratische wijze de regering ten val te brengen. De oogsten zijn in gevaar. Welk een winter gaat Europa tegemoet. Marshall ziet dat in en wil tussentijdse hulp verlenen, maar hij kan niet veel doen zonder het congres.

Een vooraanstaand Noordamerikaans financier zeide, dat het Amerikaanse volk er aan gaat twijfelen of al die dollarleningen Europa wel zullen helpen. In plaats van beter wordt de toestand slechter. Het Noordamerikaans Congres is lang niet zo genegen tot steunverlening als Marshall. Te hopen is, dat de Congresleden, die Europa bereizen, met goede inzichten terugkomen hoe Europa te redden valt. Bevin had het weer over de goudverdeling en anders dan maar een leen- en pachtwet, maar volgens hem kan de wereld niet meer behoorlijk draaien zonder dat de ecoonmie in orde is gebracht. Dat zal wel waar wezen.

Maar hoe zal de wereld draaien met de economie als God zoek is en niet meer onder de mensen woont. Democratie, hulpverlening, dollars, atoombommen. Het is allemaal prachtig, maar de grondslag van het hele wereldbestel, het geloof in God, is verschrompeld tot een miserabel hoopje gevoeligheid voor mooie ideetjes.

In Indonesië gaat alles nog gewoon door. Het 'staakt het vuren" wordt nu eenmaal niet nageleefd.

Indrukken uit de West

Prachtige dagen op Aruba

door

MR. G. C. J. D. KROPMAN,

Voorzitter van de Parlementaire Commissie voor Suriname en de Nederlandse Antillen.

Wij vlogen dus van Bonaire naar Aruba. Bonaire ligt rechts van Curaçao, Aruba links, op ongeveer 100 kilometer van Curaçao en slechts 25 kilometer van Venezuela. De oppervlakte is ongeveer 180 vierkante kilometers, dat is kleiner dan de helft van Curaçao, dat 430 vierkante kilometers groot is. Het eiland telt ongeveer 45.000 inwoners, — in 1920 slechts ruim 8000.

Grandioos eiland.

Het is een prachtig eiland. Overal leven en beweging, activiteit, handel, scheepvaart. En voortreffelijk verzorgde wegen, waaraan villa'tjes, die me deden denken aan Bloemendaal en Overveen. Bij onze landing 't-avonds werden we hartelijk ontvangen door de Gezaghebber, de heer Glücke en enige andere autoriteiten, die ons per auto, naar de hoofdstad, Oranjestad brachten.

Aruba heeft een zeer modern ingericht hotel, het Strand-Hotel, dat echter nogal ver verwijderd is van het Centrum en daarom werd een gedeelte der Commissie gelogeerd in het Passangraham, met een prachtig gezicht op de haven, terwijl de secretaris en ik logeerden in het Gouvernementshuis gelegen aan een van de mooiste lanen van Aruba. Daar we nogal laat aankwamen en wat vermoeid waren van de vele besognes op Bonaire besloten we de rest van de dag in volslagen nietsdoen door te brengen.

De volgende dag. Een Zondag, zouden we op Aruba onze eerste sensatie beleven. Men moet weten: Arluba heeft op het plaatsje Sint Nicolas evenals Curaçao een groot oliebedrijf. Wat op Curaçao de „Isla" of de „Cepini" is, dat is op Aruba de „Hago" van de Standaard Oil, waar ongeveer 7000 werklieden werken, die tot allerlei nationaliteiten behoren.

Zelfbewust.

Een groot deel van hen vormen nu wel niet een politieke partij, maar toch wel een min of meer losse beweging en een Arubaan. Henry Eman, is daarvan de leider. Gevraagd was nu, of de beweging een demonstratie mocht houden.

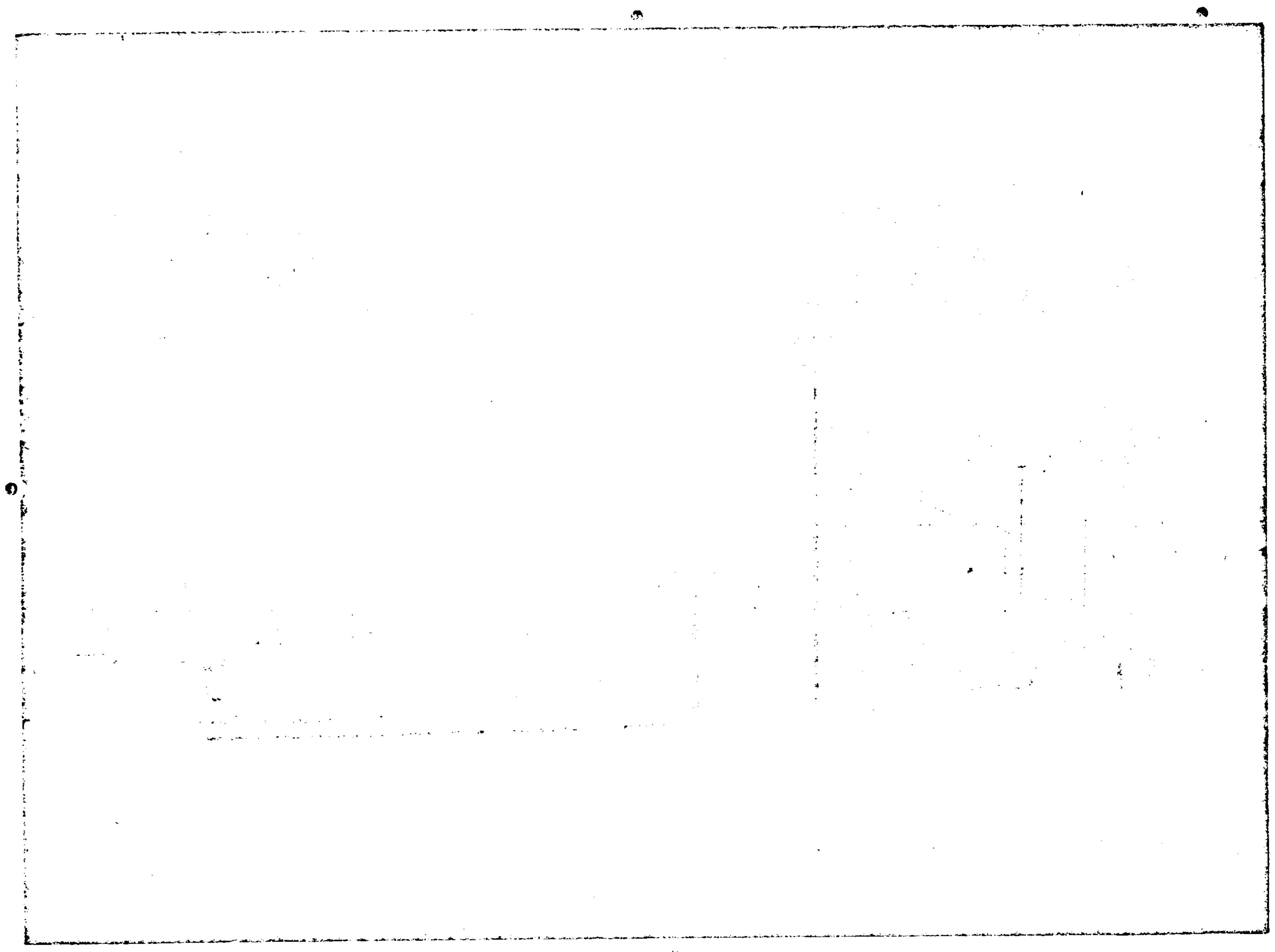
Wel, nietwaar, waarom niet? Wij waren tezamen gekomen in de woning van de Gezaghebber en rond twaalf uur (overdag natuurlijk) hoorden we reeds in de verte, de muziek en even later trok de plechtigheid aan ons voorbij: Henry Eman voorop, recht staande in een auto en getooid met een Oranje-sjerp, de muziek schetterde in de klare Zondag-ochtend allerlei vrolijke melodieën en daarop volgden de stoeten van wel duizend vrouwen en mannen met opschriften over autonomie en zelfbestuur en met allerlei vlaggen: de Nederlandse vlag voorop, maar dan volgde de Venezolaanse, de Colombiaanse en ook de Sovjetvlag ontbrak niet. De heer Eman daalde uit zijn auto en hield een vurige redevoering, daarop speelde de muziek onder eerbiedige stilte van het publiek het Wilhelmus en ten slotte sprak ik namens de Parlementaire Commissie, een enkel woord om te danken voor de vriendelijke attentie, met een „Leve Nederland en Aruba" was de plechtigheid afgelopen en trok de stoet weer met de heer Eman, staande in zijn auto en onder de vrolijke klanken van de muziek, verder. Het was een geslaagde demonstratie.

Optocht.

Arubanen zijn aardige mensen het is alleen jammer, dat zij zo weinig Nederlands spreken: de voertaal is Engels en verder Spaans en Papiamentoe, maar dat wil niet zeggen, dat zij niet Nederlands gezind zijn. Integendeel! Alleen hun verhouding tot Curaçao zint hen niet. Ziet U. Aruba heeft een fel-levende bevolking. Er wordt hard gewerkt, er wordt handel gedreven — en veel! — niet alleen met Curaçao maar ook met Venezuela, het oliebedrijf en ook Aruba heeft zijn „intelligentia".

Ik kreeg oe indruk van grote welvaart en van een zekere, niet helemaal ongerechtvaardigde zelfbewustheid der Arubanen, die bovendien zeer aan hun mooie eiland gehecht zijn. „Wij willen niet onder Curaçao staan — zei een hunner tijdens een conferentie — en zelfs niet náást Curaçao!" U wilt — vroeg ik — bóven Curaçao? Nu dat ook niet, maar het ideaal was: Aruba rechtstreeks verbonden met Nederland! Maar dat is een onderwerp van de Staatkundige Hervormingen en laat ik hier verder onbesproken. Onze hearings werden overigens zeer goed bezocht.

Tal van organisaties gaven onze Commissie een zakelijk overzicht van hun bemoeiingen, de Kamer van Koophandel bleek zeer actief, een vereniging „Jong Suriname" maakte haar opwachting en pleitte voor haar schone, maar verwaarloosde geboortegrond, afgevaardigden van de katholieke partij spraken ons over allerlei sociale en politieke mogelijkheden — bij al die gesprekken bleek een biezondere aanhankelijkheid aan het eiland en ook een zekere trots over hetgeen in de laatste jaren bereikt was. Zeker, mede dank zij de olie, dank zij de „Hago". Wij hebben natuurlijk aan dit enorme wereldbedrijf een bezoek gebracht, daartoe uitgenodigd door de Amerikaanse directie. Het was weer zéér technisch en zéér zakelijk. It pays was het slagwoord. Maar ik kreeg ook de indruk, dat het ook sociaal in orde is. Zowel de woningen der ambtenaren als die der arbeiders zagen er uitstekend verzorgd uit en men is nog steeds bezig met uitbreiding. Het is — evenals de „Cepini" op Curaçao — een gemeente apart, groots aangelegd en voorzien van allerlei moderne magazijnen. Wij troffen er onder andere twee Nederlandse geneesheren, de Amsterdammer van Ogtrop en de schoonzoon van een onzer Commissie-leden, Dr. Bierema, die daar met zijn gezin woont en met wie wij een prettige avond doorbrachten.

STADSBEELD IN ORANJESTAD

Verzoenende tafelrede.

De Commissie heeft op Aruba ruimschoots gelegenheid gehad, met allerlei prominente figuren van Aruba kennis te maken en wel ter gelegenheid van een diner in het keurig ingerichte Tivoli.

Daar troffen we ook de heer Eman en Dr. Arends, die nog gaarne van zijn Amsterdamse studententijd ophaalde en tal van andere genodigden. Ik had daar gelegenheid om een enkel woord te zeggen, niet alleen over de Staatsrechtelijke Hervormingen, maar ook over de wenselijkheid om op Aruba de politieke tegenstellingen niet op de spits te drijven. Een der aanwezigen, een kenner van de Arubanen die fel zijn en gevat en elkaar in niets toegeven, verklaarde me later, dat hij zijn hart had vast gehouden onder mijn speech! Maar het liep heel anders dan hij gevreesd had: de politieke tegenstanders hielden beiden een tafelrede vol verzoening en vreedzaamheid. Ik hoop, dat die gelukkige stemming zo gebleven is, maar helemaal gerust ben ik er toch niet op: Zij zijn nu eenmaal zeer levendig van aard!

Palm Beach.

Curaçao moge zijn Piscadera-baai hebben, Aruba heeft zijn Palm-Beach! Lang niet zo exclusief en deftig als Piscadera-baai, maar veel gezelliger. Toen wij er kwamen hingen de vlaggen uit, er was een opgewekt strijkje en een geroezemoes van gesprekken Haaien zijn er niet in de buurt, dus was de baoi niet, zoals in Curaçao, afgerasterd. Een mooi, breed strand.

En daar hebben we het beleefd, dat Henry Eman en onze vriend Wagenaar elkaar uitdaagden tot een wedstrijd in snelzwemmen. Als dolfijnen sprongen ze in de Caraïbische Zee, worstelden manmoedig tegen de golven, beukten hijgend en proestend het blauwe water, en toen ze een meter of vijftig gezwommen hadden keerden ze bliksemsnel om en schoten als een pijl uit een boog naar het strand, waar Wagenaar de eer kreeg die hem toekwam, hij had gewonnen, zij het dan ook met een neuslengte — als ik me goed herinner.

Terugrijdend van Palf-beach naar Aruba, of liever Oranjestad, de hoofdstad van Aruba, ben ik even een bezoek gaan brengen bij de missionaris Pater van Weert O.P. Welk een vreedzame eenzaamheid! Zijn witte kerkje stond nog te blinken in de avondzon, in zijn sobere pastorie bracht een Zondagstemming overal rust.

Wij spraken natuurlijk over Nederland en over zijn missiegebied, over zijn trouwe parochianen en over allerlei toekomst-mogelijkheden. En ik mocht niet weggaan zonder zijn kerkje gezien te hebben, dat inderdaad een intiem kerkje was met een mooi houtgebeeldhouwd altaar, — als ik me niet vergis afkomstig uit Scheveningen.

In de avond heb ik wat gewandeld langs de mooie lanen aan de buitenkant van Oranjestad, die omzoomd zijn door mooie architectonische buitenhuisjes, de lichten waren aan, de ramen en deuren open, het was als één grote familie, die de rust genoot van de zomerse Zondag-avond —en morgen begon de nieuwe week weer en zou er weer gewerkt worden en werken — dat kunnen de Arubanen.

Kinderstemmen en goud.

De volgende dag maakten we een tour over het eiland. Overal zagen we aloë-velden en dividivi-bomen met hun naar één kant toe verwaaide kruinen, naar één kant, want de Passaatwind waait nu eenmaal altijd van dezelfde kant. Dat is — tussen haakjes — een voordelig verschijnsel voor de vliegerij: de vliegenier hebben maar één startbaan nodig!

Op onze tocht bezochten we ook Santa Cruz, waar Pater De Groote O.P. uit Utrecht de geestelijke herder is. Vlak bij zijn kerk staat de school, en ik luisterde naar een zeer luid en levendig gekwetter: welke taal het was, weet ik niet, Nederlands was het in elk geval zeker niet. Ik was onder de indruk van Santa Cruz, daar lagen familie-herinneringen, welke katholiek heeft niet een missionaris onder zijn familie of kennissen!

Aruba is een mooi eiland, het speet mij, dat we weer weg moeten. We gingen weer terug naar Curaçao om vandaar weer naar de Bovenwindse eilanden te vliegen, het eerst naar St. Maarten.

Wereldnieuws

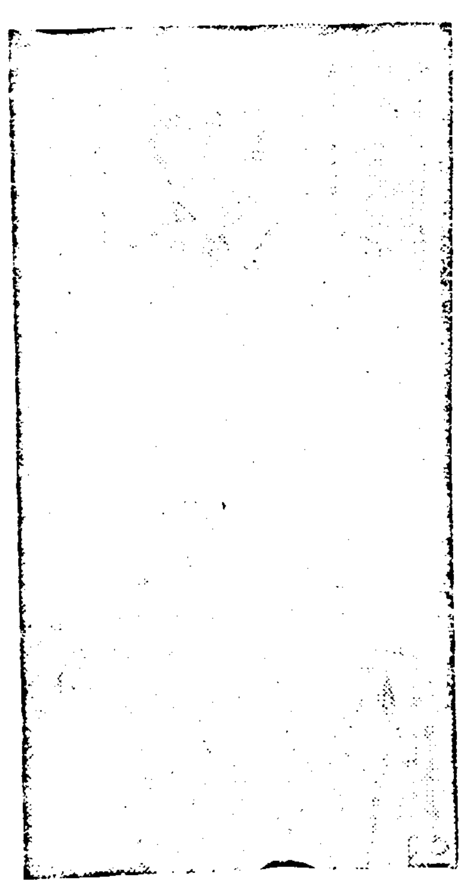
NOORDAMERIKAANSE STEUN AAN EUROPA.

Marshall gaf de volgende verklaring over de Europese toestand:

Wij hebben met grote zorg de rapporten over de economische toestand van de verschillende landen in Europa gevolgd. Wij zien de benodigdheden van deze landen als vallende in twee phasen van een en hetzelfde programma. Ten eerste een vorm van tussentijdse hulp om de onmiddellijke dreiging van ondragelijke honger en koude tegemoet te komen en ten tweede een algemeen program voor het herstel van de onderscheidelijke volkshuishoudingen. Het herstel van Europa is een probleem van lange duur en onze houding daarbij blijft onveranderd. Maar de onmiddellijke dreiging vraagt onze aandacht nu. De grote droogte, die volgde op een ongewoon strenge winter; het tekort aan voedselgewassen en de beperkingen, tengevolge van de financiële maatregelen, die sommige Europese landen moesten nemen, hebben ernstige gevolgen en de noodzaak om hulp aan sommige Europese landen te bieden, verhaast.

In deze omstandigheden moet deze phase met de meeste spoed door ons bekeken worden en kunnen wij niet wachten tot dat wij een breder studie over alle vraagstukken van het gehele programma gemaakt hebben.

Wij hopen in de tweede helft van October voldoende geprepareerd te zijn om de geëigende comité's van het Congres een grondslag te verstrekken, waarop zij de middelen kunnen bepalen die nodig zijn om het Europees tekort aan brandstof en

MARSHALL

voedsel in de komende winter op te heffen.

Aangetoond zal vooral ook worden, dat ter plaatse alles is gedaan om de directe noden tegemoet te komen.

Omtrent deze tijd zullen ook de meeste leden van de comité's van het Congres weder terug zijn van hun bezoek aan Europa. Wij hopen, dat kort na hun aankomst de juiste datum kan worden bepaald, waarop wij kunnen gaan werken aan het programma voor het herstel van Europa en dat wij dan tevens het gehele program zullen kunnen overzien. Tevens zullen wij dan iedere onmiddellijk gegeven hulp beschouwd worden in verband met het algemeen program.

De quaestie hoe de noodzakelijke toestemming van het Congres voor de onmiddellijke hulp moet worden verkregen, hangt af van de ontwikkeling der komende weken (Washington, (AP) 10.9).

TE VEEL PROPAGANDA.

Marshall verklaarde op een persconferentie, dat hij geen kennis droeg van de berichten als zouden de Verenigde Staten marine- en militaire bases zoeken in Italië. Hij zeide, dat deze berichten hem te veel naar een delicate propaganda richten, (Washington, (AP) 10.9).

TEVERGEEFS.

Marshall onthulde, dat de Verenigde Staten tevergeefs bij de Britse regering er opaan hebben gedrongen de Joden van de 'Exodus 1947' net naar Duitsland te sturen. De Noordamerikanen keuren de Britse actie ten sterkste af. De Noordamerikaanse autoriteiten zijn zich ten zeerste bewust, dat deze Britse houding zeer ongelukkige gevolgen na zich kan slepen. Marshall voegde tot slot er aan toe, dat de Joden niet noodzakelijk lang in Duitsland zullen moeten blijven, omdat de Fransen de vluchtelingen een tehuis in hun land aanbieden (Washington, (AP) 10.9).

NIEMAND BOOD ZICH AAN.

Marshall verklaarde, dat hij op de conferentie te Rio de Janeiro niet de mogelijkheid besprak, dat de Latijns-Amerikaanse landen zouden helpen bij de uitvoering van het Marshallplan. In antwoord op een vraag zeide hij, dat nog geen enkele Zuidamerikaanse Staat zich vrijwillig had aangeboden om de Verenigde Staten te helpen in het dragen van deze zware financiële last (Washington, (AP) 10.9).

BRITS - AMERIKAANS OVEREENKOMST.

Er is een volledige overeenstemming bereikt tussen Engeland en Amerika inzake de productie-vermeerdering van de koolindustrie in het Ruhrgebied. Na 5 weken van onderhandelingen en besprekingen is men eindelijk overeengekomen, hoe men de productie van 240.000 ton per dag, kan doen stijgen.

Het departement van buitenlandse zaken heeft bekend gemaakt dat er een persconferentie gegeven zal worden, waarin de resultaten in finesse zullen worden bekend gemaakt.

Het voornaamste punt van de overeenkomst is wel dat een Brits-Amerikaanse commissie het toezicht zal hebben op deze kolenmijnen, doch dat de werkelijke verrichtingen gedaan zullen worden door de Duitsers zelf.

Het is de eerste maal dat de regering van Amerika rechtstreeks deel heeft gehad in een beslissing over de kolenmijnen van het Ruhr-gebied. De Amerikaanse autoriteiten schrijven hun recht van handeling toe aan hun ontevredenheid over het Brits bestuur in het Ruhrgebied en tevens om meer brandstof te verkrijgen, wat nodig zal zijn voor de uitvoering van het Marshall plan in Europa. Het Brits militair bestuur is nu belast met de organisatie van de kolenmijnen inhet Ruhrgebied (Washington, (AP) 10.9).

STEENKOOLPRODUCTIE IN HET ROERGEBIED.

De Verenigde Staten en Engeland maakten een overeenkomst bekend om de Duitse steenkoolproductie op te voeren. Voortaan hebben de Noordamerikanen gelijke stem in het beheer van de mijnen van het Roergebied als Engeland. Na bijna een maand vol van besprekingen worden de Duitsers van heden af geheel en al verantwoordelijk gesteld voor de steenkoolproductie.

De ondersecretaris van Staat William Clayton zeide op de gezamenlijke Britse en Amerikaanse persconferentie, dat hij hoopte, dat de getroffen besluiten het mogelijk zullen maken de steenkolproductie te verhogen tot het voor-oorlogspeil van 400.00 ton per dag. De opbrengst van het oRergebied is nu 244.000.

De assistent-secretaris Willard Thorpe zeide nog, dat de Noordamerikanen het niet eens zijn met de rBitse plannen om de mijnen in het Roergebied te socialiseren. Dit werd nu echter niet besproken, maar zal later geschieden (Washington, (AP) 10.9).

HELPEN DE DOLLARS WEL?

John M.C.C. Loy, de president van de Internationale Bank voor Herstel en Ontwikkeling, verklaarde, dat het Noordamerikaanse volk er zich over begint te verwonderen of de dollarleningen de Europese problemen wel zullen oplossen. Zij worden overstroomd met een voortdurende vloed van slecht nieuws, somtijds overdreven, maar meestal inderdaad slecht.

De indruk bestaat hetzij juist of fout, dat zelfs de 3750 millioen dollars, die aan Engeland geleend werden en die toch volgens welke berekening dan ook een flinke som kan genoemd worden, zo weinig goeds hebben uitgericht. Men twijfelt zodoende aan de doeltreffendheid van alle financiële steun.

Morgen zal de jaarlijkse vergadering gehouden worden en daarop zal ook de mogelijkheid besproken worden van tijdelijke bankleningen om de tijd te overbruggen van heden tot aan de financiële steun, die gegeven zal worden volgens het Marshallplan.

M.C.C. Loy verklaarde ten slotte, dat het grondplan van de bank heel eenvoudig kan worden weergegeven. Om kort te zijn heeft de bank tot doel de internationale investeringen op lange termijn voor productieve zaken te stimuleren en te zorgen, dat de investeringen ook op de meest juiste wijze worden bestreed (Londen, (AP) 10.9).

OP VACANTIE EN VOOR ZAKEN.

Een zegsman van het Ministerie van Buitenlandse Zaken zeide, dat Sir John le Rougetel, de Britse ambassadeur in Iran, naar Engeland terugkeerde voor vacantie en hij tevens geraadpleegd zou worden over de binnenlandse toestand in Perzië. Een gezaghebbende autoriteit zeide, dat de ambassadeur voor besprekingen komt over de Sovjet-Iraanse betrekkingen. Het schijnt, dat Rusland druk oefent op Iran om de olie-overeenkomst van 1946 te bevestigen (Londen, (AP) 10.9).

COLUMBIANEN PROTESTEREN.

Studenten, bank- en winkelbedienden te Bogotá hielden een demonstratie ten gunste van de Groot Columbiaanse vloot en tegen de voorstellen van de Verenigde Staten bij de regering van Colombia om beëindiging te zoeken van zekere voorrechten, die de gezamenlijke Colombiaanse, Venezolaanse en Ecuadoriaanse koopvaardijvloot genieten.

De demonstranten droegen de vlaggen van Colombia, Ecuador en Venezuela. Zij trokken door de hoofdstraten en gingen naar het kantoor van de ambassade der Verenigde Staten, terwijl zij het nationale volkslied zongen. Zij riepen: weg met het Yankee imperialisme. De menigte werd door de politie op 2000 personen geschat. Herhaaldelijk klonken de kreten: weg met de Yankees, weg met het communisme.

Terwijl de Noordamerikaanse voorstellen onrust veroorzaakten in Columbia, legde de plaatsvervangend Minister van Buitenlandse Zaken Roberto Urdaneta Arbelaez uit, dat de nota van de Verenigde Staten geen protest bevatte, maar slechts raadpleging over de bestaande verdragen. Het Huis van Afgevaardigden drukten de verwachting uit, dat de regering niet van wijken zal weten waar het gaat om de verdediging van de nationale belangen.

De nota van de Verenigde Staten werd niet gepubliceerd, maar er wordt in verwezen naar een bepaling, waarin de federatie van de nationale koffie-planters verplicht is de koffie alleen met de koopvaardijvloot van Groot Columbia te verschepen. Deze schepen zijn wij gesteld van zekere belastingen, die andere maatschappijen wel moeten betalen (Bogotá, (AP) 10.9).

JONGETJE ONTVOERD.

De politie te Bogota maakte bekend, dat het zevenjarige jongetje Alonso del Alcazar ontvoerd werd en dat de ouders door de telefoon de opdracht kregen 30.000 pesos losgeld te betalen (Bogota, (AP) 10.9).

SCHORSING DOODVONNISSEN.

De Griekse minister van Oorlog George Stratos maakte bekend, dat de uitvoering van alle doodvonnissen, uitgesproken door de militaire gerechtshoven, door een beslissing van de ministerraad wordt opgeschort.

Deze maatregel werd genomen om de goedkeuring van het Parlement af te wachten, waarbij onvoorwaardelijke algemene amnestie zal worden verleend. Athene, (AP) 9.9).

STAKERS GAAN WEER WERKEN.

De stakers in de steenkoolmijnen te Grimethorpe in Engeland stemden eenparig toe, om Maandag weder aan het werk te gaan.

De staking heeft vijf weken geduurd en omvatte 60.000 arbeiders (Londen, (AP) 11.9).

MOORDAANSLAG TE PRAAG.

Een poging werd gedaan om drie Tsjechische ministers om het leven te brengen met explosieve pakketten, die zogenaamd parfum bevatten. De betreffende ministers waren Jan Masarijk, minister van Buitenlandse Zaken; de plaatsvervangend minister president Peter Zenhl en Prokop, minister van Justitie.

De pakjes werden per post verzonden. Een postbeambte redde het leven der ministers door zijn ontdekking. Het waren krachtige bommen, die het gehele kantoor zouden kunnen verwoesten.

Het motief van de aanslag is niet bekend. (Praag, (AP) 11.9).

GEËXCOMMUNICEERD.

Uit Vaticaanstad komt het bericht, dat de Kerkelijke Rechtbank de excommunicatie bekend maakte van de aanvallers van pater Milo Bulesich, die gedood werd en van Monseigneur Ukmar, die gewond werd tijdens een rel in het door de Joegoslaven bezette Venezia Gulia (Vaticaanstad, (AP) 10.9).

DE GRIEKSE STRIJD HERLEEFT.

In de omgeving van de berg Parnassus zijn op grote schaal krijgsverrichtingen begonnen tegen de guerilla-benden. De berg Parnassus ligt ongeveer 120 kilometer van Athene. Sterke strijdkrachten, bestaande uit commando eenheden en voetvolk begonnen de aanval vanuit Arachova en andere plaatsen. Zij trekken afzonderlijk op naar een plaats op de hoogvlakte van Megalon. Ondanks hevige regens en laag wolkendek werden de guerillas gedwongen om te vechten (Athene, (AP) 10.9).

Nieuws uit Ned. Indië

CONFERENTIE BIJ LOVETT.

Van Mook en Van Kleffens brachten Woensdag een tweede bezoek aan den onderstaatssecretaris Robert Lovett. Dit bezoek duurde e... uur en vijftien minuten. Na het gesprek deelde Van Mook aan Aneta mede, dat zij de feiten vaststelden en de positie van Nederland ten aanzien van de Indonesische quaestie duidelijk bepalden. Onmiddellijk na da conferentie vertrok Van Mook naar New York (Washington, (AP) 10.9).

ISA GEVANGEN GENOMEN.

De Republikeinse vice-Gouverneur van Sumatra Mohammed Isa is door de Nederlandse strijdkrachten gearresteerd omdat hij financiële steun verleende aan het Republikeinre leger na de order 'staakt het vuren' (Aneta).

DE VOORUITZICHTEN ZIJN „HOOPVOLLER."

Over de belangrijke conferentie van Van Mook seint ANP nog het volgende:

Gisteren hadden Van Mook en Van Kleffens in Washington een langdurige conferentie met de Amerikaanse minister en onderminister van buitenlandse zaken resp. Marshall en Lovett. De conferentie ging over de situatie in Indonesië.

Na afloop van de conferentie zeide Van Mook dat de vooruitzichten „hoopvoller" zijn en dat de Verenigde Staten nu een beter begrip hebben van de Indonesische kwestie.

Op een persconferentie zeide Van Mook dat de activiteit van de veiligheidsraad nuttig en hulpvaardig geweest is doch een oplossing kon slechts bereikt worden indien de beide partijen zich hielden aan de order „staakt het vuren".

Hij zeide dat dit niet gezegd kon worden van de Indonesische zijde. De actie der Verenigde Naties, aldus van Mook, veroorzaakte een vertraging, maar anderzijds brengt dit met zich mede dat de wereld beter op de hoogte raakt van de feiten, hetgeen veel goed zal doen. Van Mook verklaarde dat het noodzakelijk is dat allereerst de onverantwoordelijke benden worden uitgeschakeld. Indien de Verenigde Naties dit niet kunnen, dan zal Nederland verantwoordelijk zijn dit te doen (A.N.P. 10.9).

EEN AFGEZANT VAN GERBRANDY NAAR V.S.

Naar „Het Parool" verneemt is mr. E. Hazelhoff Roelfzema naar de Verenigde Staten vertrokken ten einde daar in opdracht van het „Comité Handhaving Rijkseenheid" propagandistisch werkzaam te zijn, aldus het Haags Dagblad.

De heer Hazelhoff Roelfzema was na de bevrijding werkzaam als hoofd van de voorlichtingsdienst van de Nederlandse legatie in Ottawa. Kort na het optreden van de regering-Beel hield hij in Montreal een openbare redevoering, waarin hij deed uitkomen, dat een geheel ander Indonesië-beleid dan dat van de regering - Schermerhorn thans mocht worden verwacht, terwijl hij heftige uitvallen ondernam tegen ir. Soekarno en de Republiek.

De regering desavoueerde mr. Hazelhoff Roelfzema door hem te schorsen.

Deze schorsing gaf mr. Hazelhoff Roelfzema aanleiding tot enige openbare uitvallen tegen de regering, dermate onbekookt, dat hij uit de dienst van het departement van Buienlandse Zaken werd ontslagen en ter beschikking werd gesteld van de minister van Oorlog (mr. H. R. is kapitein bij de luchtstrijdkrachten).

VOLKSOPINIE.

Uit de verkregen resultaten van een stemming, die verleden Woensdag door het Nederlands Instituut voor Volksopinie" werden bekendgemaakt, blijkt dat bijna de helft van de bevolking van Java vóór de Nederlanders is.

Uit de stemmingen blijkt dat 49% van de bevolking voor een Nederlandse bezetting is terwijl 24% er tegen zijn en 27% niet gestemd heeft.

Op de vraag of de bevolking tevreden is met de politiek van de Nederlandse regering in Indonesië was 51% ontevreden, 22% tevreden terwijl 27% zich van stemming onthielden. (Aneta 11 September den Haag).

13 September 1947

VERLOVEN

LOEK DE JAGER

en

ANS VAN DIJK

Receptie van 7.30-8.30 n.m. Vaersenbaai

Willemstad, Curacao N. W. I.

De Heer en Mevrouw

F. Steenmeijer - de Ries

geven met blijdschap kennis van de geboorte van hun dochter

ELLY MARIJKE

Oranjestad, Aruba 6 September 1947. tijd. San Pedro Hospitaal.

CURAÇAO

WIE ZIJN DE GELUKKIGEN?

1e prijs	7047
2e prijs	12372
3e prijs	10675
4e prijs	15355

SCHEEPSBERICHTEN.

10 September.

Clio naar Boniare, Cannagerio naar Dublin, Balantia van La Guaira, Despina naar Havre, Hermes naar B'quilla, Santa Paula van New York, Manto naar Puerto Rico, Helder van Cristobal, Santa Pau'a naar La Guaira, Panama van Cristobal, Dennison Victory van P. Cabello.

NEDERLAND DANKT CURAÇAO.

Professor Dr. C. Heringa, Hoogleraar te Amsterdam seinde 9 dezer uit Laren Zijne Excellentie de Gouverneur:

Het Nederlands studenten sanatorium sprak hedenmiddag zijn dank uit voor Curaçaos weldadigheid belichaamt door sanocs en CNS gift stop Minister Beel dankte namens het Nederlandse volk stop. Jonkheer Deranitz sprak namens minister O K en W stop HKH Prinses Juliana helaas door ziekte verhinderd tegenwoordig te zijn.

De Gouverneur heeft zijnerzijds de beste wensen voor de toekomst van het Sanatorium gezonden.

Missie Nieuws

MISSIE VOOR VOLWASSENEN OP SANTA MARIA.

Mannenavond schitterend succes.

Zaterdag ll. werd de Missie geopend in de parochie van Santa Maria. Vol moed begonnen de missionarissen Pastoor L. van Rooy, T H. Bartel en L. van Dijk hun apostolische arbeid. Ontvangen door de jeugdverenigingen, padvinders en bruidjes aan de deur van de Kerk betraden de missionarissen de stampvolle kerk van Santa Maria.

Daarna verwelkomde de Pastoor van de parochie den missionnarissen en sprak hij hen toe in vol vertrouwen, dat de Missie moet slagen, zo goed voorbereid door gebed en offers.

De predikaties van de avondoefeningen werden gehouden door de pastoors Bartel en Van Rooy, die met apostolische welsprekendheid de eeuwige waarheden voorhielden aan het volk, terwijl de morgenoefeningen geleid werden door weleerwaarden pater L. van Dijk.

De best geslaagde avonden waren Dinsdag en vooral Woensdagavond toen 500 mannen en jongens in ademloze stilte de ernstige vermaningen van pastoor van Rooy in zich lieten doordringen.

Verwacht wordt een buitengewone toeloop van biechtelingen in deze laatste dagen, want de gehele parochie van Santa Maria is diep onder de indruk en eenieder scheen te begrijpen dat dan de Missie pas succes kan hebben, indien alle parochianen deelnemen aan de Genademiddelen bij uitstek nml. de Biecht en de algemene H. Communie.

We wensen den missionnarissen veel succes in deze laatste dagen.

ARUBA

VIOOLRECITAL VAN ODNOPOSOFF.

Het tweede.

Het Bestuur van de Arubaanse Kunstkring deelt ons mede:

Op Zondagavond 21 September a.s. zal de grote violist Ricardo Odnoposoff op veler verzoek nog een tweede vioolavond geven, wederom onder auspiciën van de Arubaanse Kunstkring en met medewerking van de Sociedad Bolivariana in het clubgebouw van deze laatste vereniging. Aanvang 8.15 uu.

Het volgende programma zal ten gehore worden gebracht:
Grave... ....Bach-Guller
Sonate voor viool en piano in F majeur Op. 24 (zg. Freuhlingssonate)... Beethoven Vioolconcert (in één deel) in D. majeur.. Paganini-Wilhelmj.
... Pauze
Romanza Andaluza. de Sarasate le Polonaise brillante Wieniawski Dream of the Wind)vor viool-solo)... Galderon Lugones Caprice no. 24 ...Paganini-Auer

Goede wijn behoeft geen krans en voor de liefhebbers van klassieke muziek belooft het bovenstaande programma een buitengewoon mooie avond. De begeleiding zal wederom worden verzorgd door den Heer F. Steenmeijer.
Kaarten zijn reeds verkrijgbaar.

HET ANTWOORD VAN DE KONINGIN.

Amigoe Curaçao.

Raad Politie ontving volgend antwoord van H.M. de Koningin op zijn telegram dd. 30 Juli. 'S Gravenhage den 2 Augustus 1947, Hare Majesteit de Koningin heeft mij opgedragen u te berichten, dat zij kennis genomen heeft van het telegram van de Raad van Politie van Aruba en dat zij dat telegram, om advies in handen van de regering heeft gesteld. De directeur van het kabinet der Koningin, w.g. M. A. Tellegen.

Eman.

NEDERLAND

PRINS BERNHARD NAAR SCHOTLAND.

Z.K.H. Prins Bernhard is Woensdag per vliegtuig naar Schotland vertrokken, waar hij verscheidene dagen de gast zal zijn van Koning George VI. Prinses Juliana, die op het ogenblik verkouden is, zal later in deze week eveneens naar Schotland gaan (Aneta).

SOCIALE STUDIEDAGEN TE LEUVEN.

De toenadering tussen Noord en Zuid is het vraagstuk, dat in behandeling zal worden genomen tijdens de Academische Sociale Studiedagen in Leuven van 9 tot 12 September. De organisatoren en de voorzitter, prof. Van Gestel, hopen, ondanks deviezenmoeilijkheden op een sterke Nederlandse deelneming.

Nederland zegt de Gouden Standaard definitief vaarwel

Het gouden tientje verdwijnt zelfs als symbool van soliditeit

Wij ontlenen aan het H.B.U.-nieuws:

De ambtsperiode van onzen Minister van Financiën kenmerkt zich wel door een buitengewoon grote activiteit. Het ene belangrijke wetsontwerp is nauwelijks bij de Tweede Kamer ingediend of het andere is alweder aangekondigd, terwijl dan doorgaans een derde reeds op stapel staat.

De materie, welke het parlement dientengevolge te verwerken krijgt, is dan ook zo omvangrijk en zo veelomvattend, dat er nauwelijks voldoende aandacht aan besteed kan worden.

Zo kregen wij practisch in één maand tijd te verwerken drie belangrijke wetsontwerpen nl. het Wetsontwerp tot Nationalisatie der Nederlandse Bank, het Wetsontwerp, houdende verlenging van de Machtiging Geldzuivering, waarbij de afwikkeling der geldsanering uiteindelijk wordt geregeld en tenslotte het Wetsontwerp inzake een regeling van het Nederlandse Muntwezen. Dit laatste Wetsontwerp houdt in een herziening van de Muntwet 1901, waardoor feitelijk een algehele wijziging in ons geldstelsel wordt gebracht.

In de huidige verhoudingen op muntgebied zal het geen directe veranderingen brengen, hetgeen waarschijnlijk de oorzaak vormt van het feit, dat over het algemeen maar weinig aandacht aan deze belangrijke materie wordt geschonken. Toch blijkt uit de Memorie van Toelichting duidelijk, dat de herziening van de Muntwet 1901 zo diep ingrijpend is, dat een ruime belangstelling voor deze materie dient te worden opgeeist.

De eerste vraag, welke door Wetsontwerp naar voren komt, is deze, of het wel opportuun is onder de huidige omstandigheden zo ingrijpende wijzigingen op het gebied van het Nederlandse muntwezen voor te stellen en door te voeren.

De sanering van ons geldwezen is nog niet eens beëindigd, de verhouding van ons muntwezen tot de overzeese gebiedsdelen kan nog niet geregeld worden, de internationale positie van onze gulden is nog niet verankerd, de prijzen van de edele metalen goud en zilver zijn nog niet gestabiliseerd, de buitenlandse wisselkoersverhoudingen hebben grotendeels nog slechts een kunstmatig karakter, zodat wij in ons land op monetair en valutagebied feitelijk nog een overgangsperiode doormaken.

En wanneer wij bij deze onzekerheid verder in ogenschouw nemen, dat in ons land nog zoveel vraagstukken dringend om oplossing vragen, zou dan niet de herziening van onze Muntwet 1901 rustig verschoven kunnen worden tot een tijdstip, waarop wij beter tot oordelen in staat zijn?

Wij bevinden ons nog volop in een naoorlogse periode, welke overheerst wordt door de omstandigheid, dat wij verarmd en leeggeplunderd uit de oorlog kwamen. Wij leiden een moeizaam bestaan en er zijn nog maar weinig hoopvolle perspectieven. Wij zijn op een laagtepunt aangeland, doch het vertrouwen in een betere toekomst leeft nog bij velen. Wij hebben onze oude vaderlandse deugden van energie, wilskracht en doorzettingsvermogen door de oorlog niet verloren en wij werken dan ook met vereende krachten aan een nieuwe en betere toekomst.

Wij weten het allen, dat onze gouddekking bij de Nederlandse Bank, welke voor de oorlog (op 6 Mei 1940) nog ƒ 1.173.000.000 bedroeg bij een bankbiljettencirculatie van ƒ 1.158.000.000 geslonken is tot ƒ 502.000.000 bij een circulatie van ruim ƒ 2.760.000.000 begin Juli 1947. De huidige gouddekking heeft dus practisch geen betekenis meer.

Toen Minister Colijn en Mr. Trip in September 1936 met een bloedend hart noodgedwongen de gulden, welke toen nog vast aan het goud verankerd lag, moesten laten „zweven", waren velen in Nederland van mening, dat de gouden standaard, hoewel waarschijnlijk in gewijzigde vorm vroeg of laat zou terugkeren.

In 1936 ging de strijd trouwens niet om het loslaten van het goud als basis voor de gulden, doch slechts om een vermindering van de goudwaarde van onze munteenheid, nl. door devaluatie. Zelfs voorstanders van deze devaluatie waren toch van mening, dat het goud als basis van ons munstelsel moest blijven fungeren. Ondanks alles meende men, dat het goud het internationale verrekeningsmiddel bij uitnemendheid was.

„Zouden wij besluiten te devalueren, dan zullen wij goud moeten blijven afgeven, telkens, wanneer onze betalingsbalans daartoe aanleiding geeft."

Het nieuwe wetsontwerp, dat Minister Lieftinck heeft ingediend, wil het goud echter definitief als basis loslaten, het wil de gouden standaard afschaffen en daarvoor in de plaats blijkbaar overgaan tot een systeem van „managed currency", waarbij het goud als basis komt te vervallen, teneinde plaats te maken voor een zgn. goederen- en indexstandaard.

Het is onbegrijpelijk, dat aan deze aangelegenheid zo weinig aandacht wordt geschonken. Een ieder heeft dagelijks met de gulden te maken en dan zou over de toekomst van onze muntstandaard practisch gesproken „stilzwijgend" worden beslist.

Zelfs in de oorlogsjaren bleef men het goud toch als een basis voor een gezond muntwezen beschouwen en zowel het plan Keynes als het White plan en Bretton Woods schakelden het goud als uiteindelijke basis voor hun muntwezen niet uit.

Nederland was het laatste land, dat in September 1936 de gouden standaard vaarwel zegde, doch thans wil het blijkbaar het eerste land zijn, dat definitief een streep haalt door alles wat aan onze gouden standaard nog doet denken.

Ons zilveren kwartje en dubbeltje keren niet terug.

Het nieuwe wetsontwerp breekt volkomen met het stelsel van de gouden standaard. Zelfs het gouden tientje en gouden vijfje, welke al sinds jaren niet meer in circulatie waren, zullen ook als symbool van onze soliditeit en solvabiliteit definitief gaan verdwijnen. Zij worden zonder meer afgeschaft. Inderdaad circuleerde het gouden tientje voor de oorlog als betaalmiddel niet meer in Nederland. Doch tot September 1936 wisselde de Nederlandse Bank ieder bedrag van bankbiljetten steeds tegen goud in, indien de wisselkoers daartoe aanleiding gaf. Bovendien waren de uitstaande bankbiljetten in Mei 1940 nog voor de volle 100% door onze goudvoorraad gedekt.

Wij weten het, dat dit thans niet meer het geval is. Onze armoede komt tot uitdrukking in de sterk verminderde goudvoorraad. Wij kunnen ons momenteel zelfs de weelde van zilvergeld in circulatie niet meer veroorloven. Toen onze bezetters in de oorlog dit zilvergeld gingen opvorderen heeft Nederland zich daartegen met hand en tand verzet. Het publiek gaf het niet af in de stellige verwachting, dat ons zilvergeld eenmaal weder in ere zou worden hersteld. Ook onze regering in Londen hield met deze mogelijkheid rekening en liet reeds in de oorlogsjaren aan de muntinrichting te Philadelphia in de Ver. Staten ruim 130 millioen zilveren guldens slaan. Bovendien werden voor resp. ƒ 30.000.000 en ƒ 33.002.500 nieuwe zilveren dubbeltjes en kwartjes aangemunt. Het hiervoor benodigde zilver werd op basis van lend-lease overeenkomsten door de Amerikaanse Treasury beschikbaar gesteld.

Nu komt echter de nieuwe muntwet onze illusie van een terugkeer van het zilvergeld verstoren. De ons zo vertrouwde zilveren kwartjes en dubbeltjes zullen definitief verdwijnen.

De Minister stelt voor de zilveren kwartjes en dubbeltjes terzijde te stellen en ze van zuiver nikkel te maken.

Deze maatregel geschiedt niet, omdat er geen voldoende zilveren kwartjes en dubbeltjes zijn. Integendeel, zoals hierboven eerder gezegd, onze regering te Londen liet reeds voor grote bedragen nieuwe zilveren dubbeltjes en kwartjes aanmunten. Bovendien mag men aannemen, dat een groot gedeelte van hetgeen vóór de oorlog in ons land in omloop was, zich thans nog bij het publiek bevindt, daar volgens de Minister van Financiën aan de inleveringsplicht van de Duitse bezetting door het Nederlandse volk in geringe mate gevolg werd gegeven.

Voldoende zilveren muntstukken zijn dus voor de circulatie aanwezig. Nu is het bij de huidige zilverprijs en onder de huidige omstandigheden nog niet mogelijk deze in circulatie te brengen.

De vraag doet zich echter voor of dan nu reeds een streep onder de rekening moet worden gezet. Is het dan nu het juiste moment om de balans op te maken en te concluderen tot afschaffing van de zilveren kwartjes en dubbeltjes? Is het niet een ernstige plicht en een kwestie van standing, tot het uiterste te wachten met een dergelijke beslissing? Inderdaad kunnen de huidige zinken munten niet in omloop blijven. Zij hebben echter, volgens schatting van den Minister, nog een levensduur van drie jaar. Wie weet hoe dan de verhoudingen zijn! Mogelijk is de zilverprijs dan zo gedaald, dat zonder enig bezwaar de aanwezige zilveren munten in omloop kunnen worden gebracht.

Volgens „The Economist" van 28 Juni 1947 is de prijs van ingevoerd zilver in New York in minder dan veertien dagen tijd gedaald van 70¾ dollarcents tot 59¾ dollarcents. In Londen daalde de prijs van 43d. tot 38d., waardoor deze nog 2d. boven de dollarpariteit bleef. De zilvervoorraden in Mexico en Canada schijnen zich te accumuleren. Verder is er groot aanbod van Rusland, Spanje en andere landen. De vraag daartegenover ook voor muntdoeleinden is gering, terwijl de aankopen van Brits-Indië, daar dit land geen invoer-licenties meer verstrekt, achterwege blijven.

De officiële aankoopprijs van zilver door de Amerikaanse Treasury bedraagt 90½ dollarcents per ounce en gebaseerd op deze prijs bevindt zich in een dubbeltje een waarde aan zilver van ca. ƒ 0.07.

Ook psychologisch lijkt het juister tot de oude zilveren munten terug te keren. Een zilveren kwartje en dubbeltje zullen bij het publiek een ander aanzien hebben dan een nikkelen munt, welke aan onze stuiver doet denken.

Wanneer de nikkelen kwartjes en dubbeltjes worden ingevoerd, zal dit tot gevolg hebben, dat de bekende nikkelen stuiver door een bronzen munt moet worden vervangen. De stuiver zal dan het aanzien krijgen van het tegenwoordige 2½ cent stuk, welke laatste munt geheel uit de circulatie wordt genomen.

Wij kunnen deze verandering van muntmetaal niet toejuichen. Op allerlei gebied trachten wij zoveel mogelijk de vooroorlogse situatie weder te herstellen. Wij willen onze industrie weer op het vooroorlogse peil brengen, onze handelsvloot moet weder op vooroorlogs niveau komen, ons levensniveau wordt met de vooroorlogse situatie vergeleken. En zullen wij nu op het gebied van het muntwezen radicaal gaan breken met de vooroorlogse verhoudingen? Is het thans reeds te beoordelen of wij nimmer uit de berooide toestand waarin wij nu verkeren, zullen komen?

Zal onze betalingsbalans steeds een deficit blijven vertonen of zal deze in de toekomst weder een actief saldo gaan aanwijzen, waardoor wij in staat gesteld worden tot goudinvoer over te gaan?

Moeten wij onze huidige armoede voor de toekomst blijvend in ons muntwezen symboliseren?

Traditie, prestige en standing spelen ook een rol.

Inderdaad is de circulatie van zilveren munten kostbaarder dan van geldstukken van nikkel, zink of aluminium. Voor een gezond muntwezen doet het er evenmin toe, welk muntmateriaal gebezigd wordt, doch anderzijds spelen de factoren prestige, traditie en standing ook een rol, terwijl de psychologische factor evenmin mag worden onderschat. Waarom wil de Minister wel de zilveren gulden en rijksdaalder t.z.t. in ere herstellen en niet de zilveren kwartjes en dubbeltjes? Dit is inconsequent en tegenstrijdig!

Velen zullen zich gaarne nog enkele jaren tevreden willen stellen met de bestaande zinken munten, wanneer daarna de oude vertrouwde zilveren munten terugkeren.

De rijksdaalder en gulden worden tot pasmunt gedegradeerd.

Het nieuwe wetsontwerp houdt nog een belangrijke wijziging in nl. dat de zilveren rijksdaalder en gulden niet meer als tekengeld, dus als wettig betaalmiddel tot ieder bedrag zullen fungeren. Deze munten worden gedegradeerd tot pasmunt d.w.z. dat niemand verplicht is rijksdaalders en guldens tot een hoger bedrag dan van vijftig gulden aan te nemen.

Deze maatregel houdt in, dat de Nederlandse Bank na de afschaffing van het gouden tientje, ook niet meer de verplichting heeft haar biljetten in rijksdaalders of guldens te betalen. Het opschrift op onze bankbiljetten: „De Nederlandse Bank betaalt aan toonder......" is dus illusoir geworden. Het ligt in het voornemen van den Minister van Financiën om, binnen het kader van de aangekondigde herziening van het Statuut van De Nederlandse Bank, tevens voorzieningen te treffen voor een definitieve regeling dezer aangelegenheid.

Door de afschaffing van de gouden munten en door de ontneming van het karakter van wettig betaalmiddel tot ieder bedrag van onze grote zilveren munten, komt ons muntwezen bij gebrek aan een voldoende gouddekking wel in een eigenaardige positie te verkeren.

Onze gulden ontleende zijn waarde aan de goudinhoud van het gouden tientje. De gouden standaardmunten konden vrij worden aangemunt. Daarnaast circuleerden de bankbiljetten, welke tot September 1936 tegen goud inwisselbaar waren, voorzover de stand der wisselkoersen daartoe aanleiding gaf.

Het bankbiljet was een soort schuldbrief, met de belofte van de bank om aan toonder een bedrag in metaalgeld te betalen.

Bovendien was er een voorgeschreven gouddekking, waardoor een rem gevormd werd tegen een onbeperkte vermeerdering van het aantal bankbiljetten.

Alleen gedurende de vorige oorlog nl. van 1914—1925 werd de gouden standaard tijdelijk buiten werking gesteld.

Niet inwisselbaar papiergeld.

Door de nieuwe Muntwet wordt ons tijdelijk — als gevolg van de oorlogsomstandigheden — niet-inwisselbare papiergeld dus van blijvende aard. Vrije aanmunting van goud behoort dan definitief tot het verleden.

Nu de Nederlandse Bank genationaliseerd gaat worden, krijgen wij dus de situatie, dat de Staat feitelijk oninwisselbaar papieren geld gaat uitgeven, waarop zelfs de woorden en de belofte „betaalt aan toonder" gaan verdwijnen. Het publiek is nu eenmaal gewend de bankbiljetten als geld en waardemeter te accepteren en zal dit op gezag van de overheid wel blijven doen. Dit alles neemt echter niet weg, dat historisch de waarde van het papieren geld gebaseerd was op de inwisselbaarheid in metaalgeld in zgn. standaardgeld. In Nederland was dit het gouden tientje. Deze standaardmunt staat in een vaste verhouding tot het goud in. Onze andere munten waren op het gouden tientje gebaseerd. Een gulden bijv. was weer 1/10 van een gouden tientje; een dubbeltje 1/100 gedeelte enz.

Dit alles gaat nu voorgoed verdwijnen. De waarde van het oninwisselbare papiergeld wordt nu bepaald door de overheid. Deze heeft de aanmaak ervan in handen. De hoeveelheid papiergeld in omloop bepaalt nu de waarde ervan. Naast de hoeveelheid papiergeld, wordt de waarde ook nog bepaald door de omloopsnelheid en de hoeveelheid goederen, welke aan de markt komt.

In theorie kan het oninwisselbare papierengeld op dezelfde wijze functioneren als vroeger onze bankbiljetten met gouddekking. Bovendien is het voor de gemeenschap een zeer goedkoop circulatiemiddel. Betaalmiddelen vervaardigd van edel metaal vormen een veel kostbaarder instrument, dan een stukje gedrukt papier, terwijl het in voorraad houden van een niet rentegevende hoeveelheid goud evenmin voor de gemeenschap baten afwerpt.

Het niet inwisselbare papiergeld is dus een goedkoop betaalmiddel, dat theoretisch dezelfde functie kan verrichten als metaalgeld en daardoor voor arme landen zeer aantrekkelijk is.

De practijk zal echter moeten uitwijzen of op de duur de Staat het economische leven dusdanig weet te beheersen en te leiden, dat hij de prijscontrole vast in handen kan houden, teneinde daardoor een depreciatie van het papieren geld te voorkomen.

De basis voor onze gulden zal in de toekomst niet meer zijn een gouddekking of een inwisselbaarheid in metaalgeld, doch slechts een sluitende begroting en een evenwichtige betalingsbalans, twee factoren, welke voorlopig nog niet te verwezenlijken zijn, zodat de koopkracht van onze gulden momenteel alleen gestabiliseerd kan worden door een krachtige prijscontrole en prijsbeheersing.

Met dit wetsontwerp is dus voor Nederland de beslissing gevallen in de strijd tussen vóór- en tegenstanders van een geldstelsel op metallieke basis.

Wij vragen ons af of het op de weg van Nederland, als kleine mogendheid, ligt hier de spits af te bijten en of dit vraagstuk niet internationaal behandeld dient te worden, temeer, daar de meningen der theoreteci op dit gebied ook nog uiteenlopen. In ieder geval zal men het oog op de tolunie met België bezwaarlijk dit ingrijpende wetsontwerp kunnen doorvoeren zonder goedkeuring en instemming der desbetreffende financiële autoriteiten in België en Luxemburg.

De nieuwe regeling inzake het Nederlandse Muntwezen, welke de Minister van Financiën thans voorstelt is dus wel van zeer ingrijpende aard. De eenheid van muntstelsel tussen Nederland en de overzeese gebiedsdelen, welke in de Muntwet 1901 tot uitdrukking kwam, komt op losse schroeven te staan. De Nederlandse pasmunt was wettig betaalmiddel in Curaçao en Suriname, terwijl de Nederlandse gouden munten en het zilvergeld ook in de Overzeese Gebiedsdelen als betaalmiddel circuleerden. Geregeld werden bedragen aan zilvergeld van Nederland naar die Gebiedsdelen en omgekeer gezonden.

In de nieuwe Muntwet wordt deze aangelegenheid niet behandeld, hoewel de Minister van Financiën met de mogelijkhe[id] muntscheiding tussen Ned[erland] en Indië stellig rekening ho[udt].

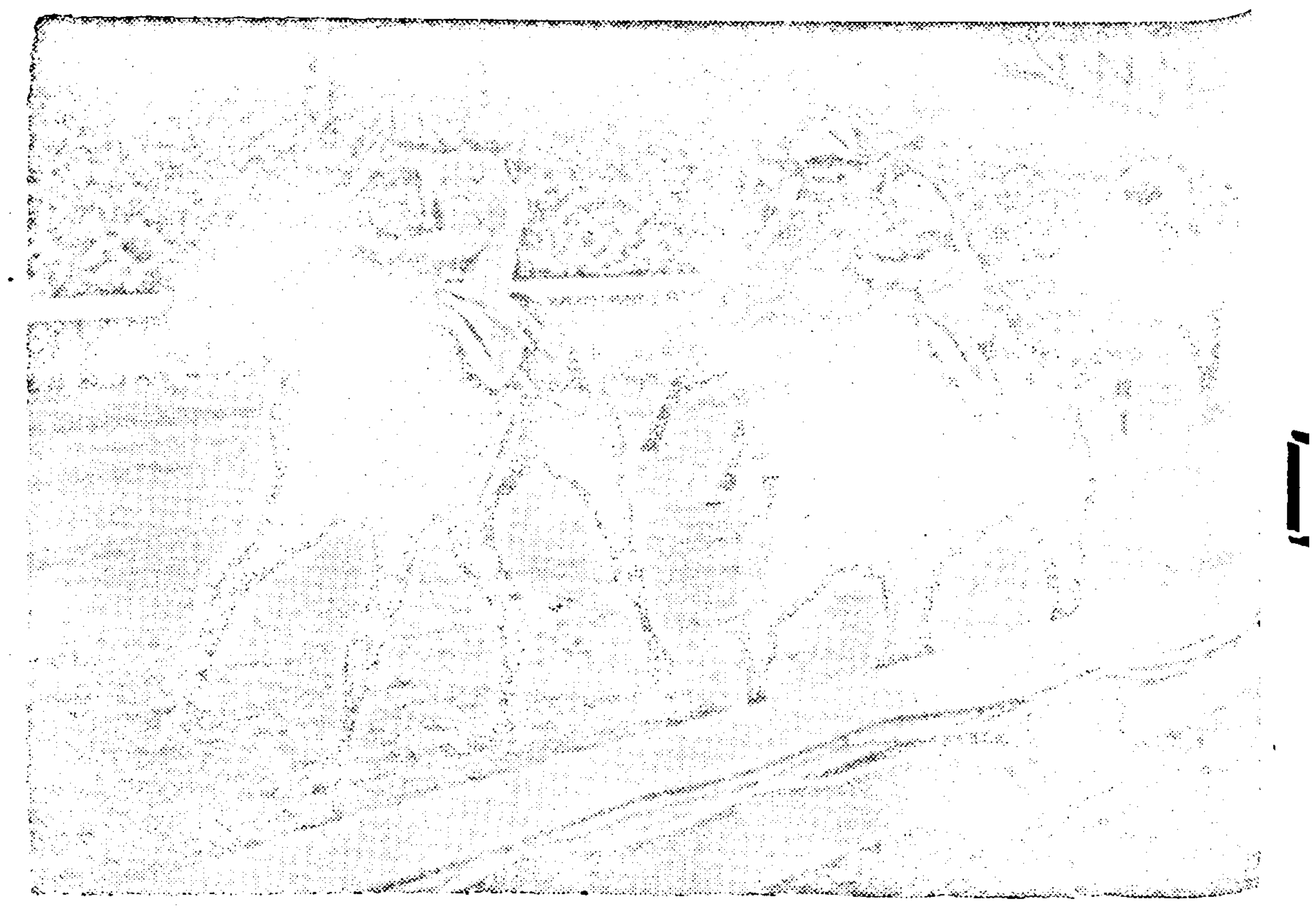
Welke munten ver[dwij]nen van het tone[el]

Tot slot willen wij nog [een] opsomming geven van de m[unten] welke geheel uit de circ[ulatie] zullen gaan verdwijnen.

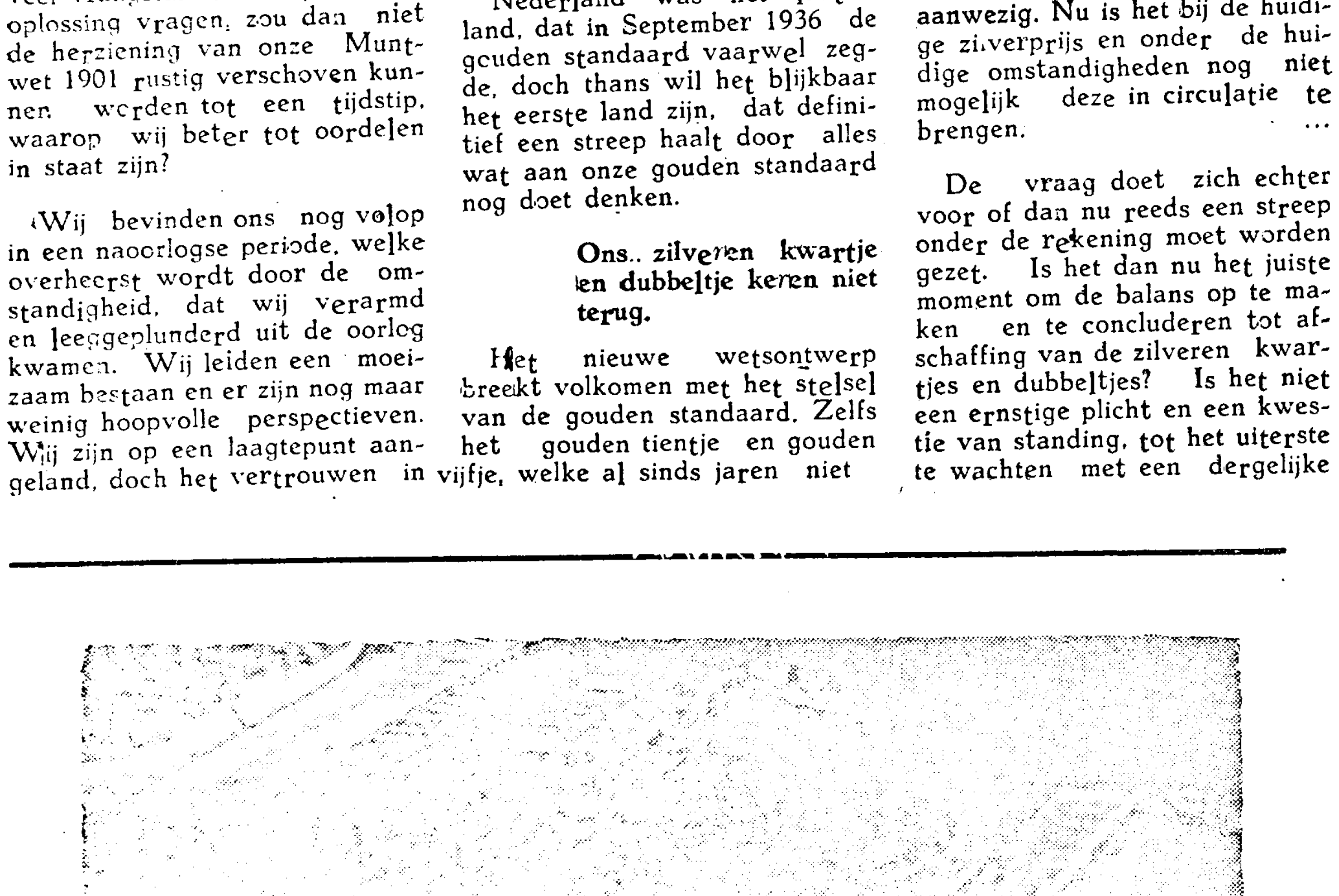
Wij wezen er reeds op, da[t het] gouden tientje en gouden [vijfje] worden afgeschaft. Verde[r zul]len het zilveren kwartje en [dub]beltje verdwijnen om plaat[s te] maken van nikkelen munten [van] dezelfde grootte. De halve [gul]den wordt ingetrokken.

Het vierkante nikkelen [stui]vertje zal worden afgescha[ft en] vervangen door een ronde [bron]zen stuiver. Het twee-en-[een-]halve centstuk verdwijnt e[ven]als de halve cent.

De aanmaak van de ni[euwe] munten brengt natuurlijk k[osten] met zich mede. De kosten [van] de nieuwe nikkelen kwartj[es en] dubbeltjes worden geraamd [op] ƒ 2.700.000,— voorzover he[t de] aankoop van dit muntbrons [voor] de nieuwe stuivers en cente[n be]draagt ca. ƒ 1.500.000. D[aar]naast komen dan nog de k[osten] van de muntslag, terwijl ook [extra] kosten zullen ontstaan in [ver]band met de noodzakelijke [aan]passing van automaten voor [post]zegels en telefoon, alsmede [van] verkoopautomaten in het [alge]meen.

PAARDEN RENNEN TE BALTIMORE OM DE BOSWELL-BEKER

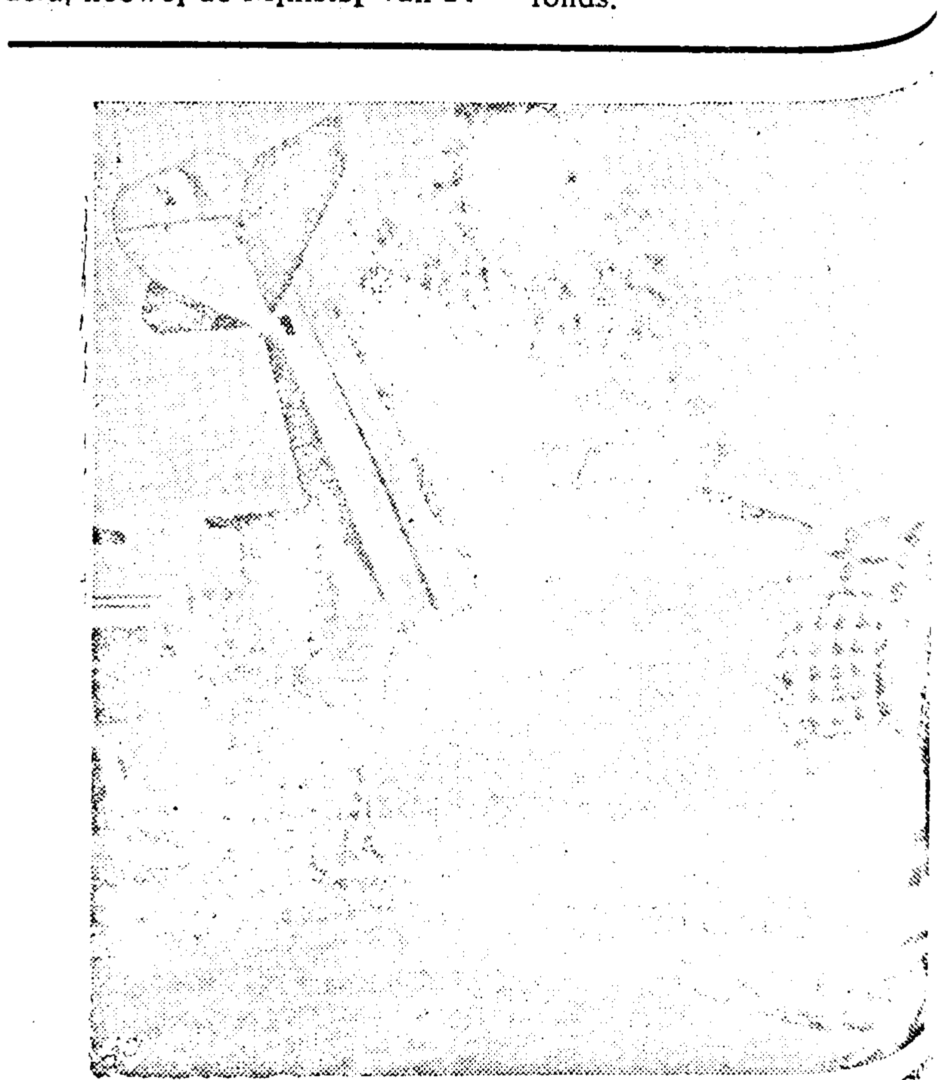

Een luchtfoto van de pieren op het Staten-eiland te New York tijdens een zeeliedenstaking.

CREDIETVERSCHAFFI[NG] AAN DUITSE PRODUCTEN.

De Amerikaanse en Britse [be]zettings autoriteiten hebben [plan]nen opgesteld voor de oprich[ting] van een maatschappij voor [han]delscrediet, waaraan Amerik[aan]se en Britse zakenlieden deel [zou]den kunnen nemen. De [maat]schappij zou over een kap[itaal] van $ 50 millioen beschik[ken] waarboven door de Britse [en] Amerikaanse regering een [to]crediet van $ 500 millioen [zal] worden verleend. De leiding [der] maatschappij zal berusten [bij] Amerikaanse, Britse en D[uitse] deskundigen. De voornaa[mste] doelstelling zal zijn, crediet[ver]schaffing aan Duitse produ[cen]ten, teneinde deze in staat [te] stellen grondstoffen in het [bui]tenland aan te kopen.

De door de maatschappij [ge]maakte bruto winst zal wo[rden] aangewend voor rentebetali[ng] en de vorming van een rese[rve]fonds.

Een vliegtuig stortte op een huis te Los Angeles. Twee pers[onen] werden hierbij gewond.